

PETR HAMPL a PETRA HAMPLOVÁ

SÍLA *KŘEHKOSTI*

MgA. Petr Hampl

Umělecká tvorba Petra Hampla stojí na několika pilířích. Dlouhodobě se věnuje nejen malbě a kresbě, ale také restaurování a mozaice. Malbu vystudoval na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze u prof. Pavla Nešlehy a právě volná tvorba pro něj stále hraje zásadní roli. S profesionalitou a úctou k historii se věnuje restaurování nástěnných maleb, mozaik a tvorbě vlastních autorských mozaik. Techniku mozaiky vyučuje ve výtvarných kurzech. Poslední tvorba Petra Hampla, jejímž tématem jsou květy, které poutají pozornost díky velkorysým formátům, výrazné rubínové barevnosti a mnohoznačnosti, je výsledkem práce několika posledních let. Jedná se o klasické téma memento mori. Květ je v tomto případě metaforou času, lásky, zrození a smrti. Námět se zrodil na hřbitově. „Několikrát jsem poslední dobou restauroval hřbitovní mozaiky. Trávil jsem na hřbitově dost času a všiml jsem si výrazně barevných uměleckých květin na hrobech. Tato představa mi uvízla v mysli a postupně se z ní zrodily tyto obrazy,“ říká Petr Hampl.

BcA. Petra Hamplová

Sklu se věnuje už od svých studií na sklářské škole v Železném Brodě. Od roku 2014 představuje Petra Hamplová své skleněné šperky pod značkou Skryté světy. Tavi sklo u sklářského hořáku, tažením a tvarováním žhavé hmoty vytváří křehké křivky, které skládá do abstraktních kompozic. S odtahy pracuje jako s předem připravenou lineární kresbou, z níž vytváří prostorové koláže. Z tyčového skla také vine perle, které sestavuje do šperků. Nepracuje podle návrhu, ale podle náhodného výběru, totéž se odehrává při vzniku prostorových kreseb. „Tavení žhavé skloviny je krásný tvůrčí proces, kterým se nechávám inspirovat při hledání nových tvarů, barev a struktur, jež v sobě nesou energii ohně i křehkost skla,“ říká Petra Hamplová.

SÍLA KŘEHKOSTI

Petr a Petra jsou nejen životními partnery, ale tvoří také sehraný umělecký a restaurátorský tandem. Ve své volné tvorbě se navzájem inspirují a podporují. Zároveň zažívají znovu a znovu euforii při objevování a odkrývání nástěnných maleb, o nichž už nikdo nevěděl...

Jaké je soužití dvou umělců?

V současné době společně pracujeme na zámku Zákupy na Českolipsku. Zámek býval habsburským letním sídlem a v polovině 19. století na něj jezdil císař Ferdinand Dobrotivý. Nechal si ho celý vyzdobit v tehdy módním druhorokokovém stylu malířem Josefem Navrátillem. Nejenže vymaloval stropy, ale navrhnul také tapety, garnýže a lustry. Právě tyto nástěnné malby nyní na zámku už šestým rokem restaurujeme. První patro severního křídla zámku bylo vyhrazené pro služebnictvo, ve 20. století tam byly byty, později archiv. Udělali jsme tam restaurátorský průzkum a zjistili jsme, že se tam kdysi nacházela stejná dekorativní výmalba jako v honosných místnostech druhého patra, které obýval císařský pár. Malby už byly hodně poničené a překryté několika vrstvami druhotných nátěrů. Přesto se tam podařilo vytvořit ucelenou prezentaci a letos na jaře se bude otevírat nový, rozšířený návštěvnícký okruh.

Na zámku trávíme část týdne, obvykle od pondělí do čtvrtka. Brány zámku se za námi v pondělí ráno zavřou a otevřou se opět ve čtvrtek odpoledne, kdy odjíždíme, neboť na zámku i nocujeme. Z postele na pracoviště to máme doslova několik kroků. Snažíme se maximálně využít čas, který máme k dispozici, takže pracujeme od rána do večera, což znamená, že jsme od rána do večera čelem ke zdi, případně pod stropem. Čas na zámku ubíhá rychle. Koukáme se z okna a je jaro, pak se podíváme znovu a už padá první sníh a my jsme stále ve stejné místnosti, u stejné zdi. Často máme oba na uších sluchátka a jediné zážitky, které máme, jsou z poslechu pořadů v rádiu nebo podcastů. V zimě je na zámku zima, takže si večer dáme na pokoji akorát sprchu a zalezeme pod peřinu.

Od pátku do neděle se obvykle věnujeme práci v ateliéru. Petra má svůj sklářský ateliér na Zbraslavi, kde vytváří šperky z vinutých perli, skleněné objekty nebo dělá kurzy vinutí perli. Já mám ateliér v Nuslích, kde maluji, vytvářím mozaiky nebo dělám kurzy mozaiky, sgrafita a fresky. Jezdíme také do východních Čech. V Libčanech u Hradce Králové máme dědu, v Hradci Králové mám s kolegy Ateliér mozaiky, kde restaurujeme mozaiky, děláme nové autorské mozaiky a také kurzy mozaiky pro veřejnost. Umění spolu moc neprožíváme. Práce je přirozenou součástí našeho života. Když se rozhodneme, že uděláme společnou výstavu, řešíme víc technické problémy s dopravou a instalací, než „metafyzickou hloubku obsahu“ našich děl.

Vytvořili jste nějaké umělecké dílo společně?

Společně jsme ještě nic nevytvořili, což ale neznamená, že se neovlivňujeme. Dělal jsem cyklus lineárních kreseb štětcem. Nejprve na papír, poté asfaltem na měděný plech, akrylem na plátno a později i v mozaice. Byly to tušené obrysy toho, co se vynořuje z podvědomí. Linie mohou připomínat kořeny, vegetaci nebo vodu. Je v nich plynutí a pohyb. Šlo o pohyb ruky z jednoho bodu k druhému a o příběhy vepsané do čar. Petra převáděla tyto tahy štětcem do skla. Tažením žhavé skloviny vytvářela prostorové kresby, které pak skládala do kompozic. Vytvářela asambláže na skle, dřevěné desce nebo na plátně. Vytvořili jsme společně několik výstav, kde si tyto lineární kresby a skleněné kompozice docela dobře rozuměly.

Kdy vás poprvé napadlo společně vystavovat?

Bylo to v roce 2015, kdy jsme si udělali malou výstavu v kavárně U Stromečku na Zbraslavi. Výstava se jmenovala Skryté světy. Petra vytvářela skleněné figurky a kombinovala je s přírodninami. Vytvářela tak miniaturní skleněné světy plné fantazie.

V kavárně je nainstalovala do vitrín a já jsem na stěny pověsil své první lineární kresby. Krátce nato si Petra zařídila ateliér hned naproti kavárně. Z názvu výstavy se zrodila značka sklářský ateliér Skryté světy, v němž dodnes vytváří skleněné šperky z vinutých perlí.

Petre, tvoje poslední tvorba je ve znamení velkoformátových maleb květů převážně v odstínech nachové barvy. Odkud přišla inspirace?

Když jsem restauroval mozaiky na hřbitově, všiml jsem si barevných plastových květů na hrobech a začal jsem si je fotit. V té době jsem maloval plastové hračky a líbila se mi jejich výrazná barevnost, lesky na povrchu plastu a prostupování světla. Stále kvetoucí, barevné plastové květy jsem vnímal jako touhu po překonání konečnosti a napadlo mě, že by z toho mohla být celá výstava. Hřbitovní kvítí. Začal jsem je malovat a vzniklo z toho několik obrazů s názvem Květ času. Květ považuji za metaforu času, života, lásky. Z pouště vykvete, rozvine se a usychá. Tuto metaforu hezky vyjádřil Michael Ende v knížce Děvčátko Momo a ukradený čas: „Lidský čas sídlí v srdci v podobě překrásných, omamně vonících květů. Každý člověk má svůj vlastní čas. A tento čas je živoucí a znamená život jen tak dlouho, pokud svému vlastníku opravdu patří...“

Jaký je tvůj nehlubší zážitek spojený s restaurováním?

Když jsme v roce 2016 restaurovali mozaikovou výzdobu v královské hrobce pod katedrálou sv. Víta, chodil jsem katedrálou do práce se zatajeným dechem. Trávil jsem celé dny mezi sarkofágy Karla IV., jeho manželek, Jiřího z Poděbrad, Rudolfa II. a dalších, čistil jsem mozaiku a doplňoval vypadané mozaikové kostky.

S každou novou zakázkou přichází euforie z objevování. Odkrýváním nástěnných maleb, které byly po dlouhá desetiletí skryty pod nánosy druhotných přemaleb, znovuobjevování maleb, o kterých už nikdo nevěděl, zpřítomňují dědictví minulosti z dob, kdy si předchozí majitelé nechávali zdobit interiéry nástěnnými malbami. Představují si interiéry s dobovým nábytkem, muže v černých oblecích a s klobouky na hlavě, ženy v dlouhých sukních a se složitými drdoly. Uvědomuji si, že dnes žijeme v jiných souvislostech, často ty interiéry slouží jinému účelu, jsou jinak zařízené, a i dnešní lidé jinak vypadají, mají jiný vkus a jiné chování. Znovu odkryté nástěnné malby se často dochovávají jen ve fragmentu a už mnohdy nevíme, jak doopravdy vypadaly v době svého vzniku. Nevadí mi to. Romantické citění, které náš dobový vkus přejalo, nám dovoluje prezentovat malby ve fragmentu. Není to návrat do minulosti, ale jen vzpomínka na ty, co tu byli před námi. Věřím, že zpřítomnění této vzpomínky vede k větší pohoře a úctě nejen k umění a řemeslu našich předků, ale i k jejich příběhům a zkušenostem. Mám pocit, že se restaurováním spolupodílím na vytváření velkého romantického snu o minulosti.

Když řekneš, že pracuješ jako restaurátor a trávíš hodně času na zámku, tak lidé asi mívají dost romantické představy o takovém prázdninovém životě...

Když restauruji mimo domov, večery trávím na ubytovně. Pracuji od rána do večera, abych využil čas. Obědvám v hospodě a nechutná mi to. Celé odpoledne mi je z oběda těžko. Odkrývám starou zničenou malbu od druhotných nátěrů. Doslova škrábu skalpelem omítku plnou plísní, která mi padá do obličeje. Ve tváři a na rukou se mi dělá ekzém a dostávám alergickou reakci. Celý den balancuji na vratkém lešení, lezu nahoru a dolů, tahám kýble s maltou, bolí mě ruce i nohy. Ale když se to povede, mám z toho radost. Těší mě, že zůstal zachovaný kousek historie. Když je to hotové, mám pak divný pocit, že bych měl odjet a už bych se tam neměl vrátit. Když nás na restaurátorské zakázce spolupracuje víc, balíme si věci a loučíme se, je to, jako kdybychom odjížděli z letního tábora.

Je těžké vypnout umělce v sobě, potlačit vlastní kreativitu a soustředit se jen na původní dílo?

Jsou situace, kdy se i v restaurování prostor pro kreativitu nabízí. Pokud to není památkově chráněný objekt a architekt je nakloněný kreativnímu řešení, je to příležitost pro interpretaci a hledání nového výrazu. To se stalo například ve Vysoké u Mělníka. Místnost dříve sloužila jako velký slavnostní sál bývalého hostince, ve kterém se pořádaly veselice, kde se hodovalo a tančilo. Během rekonstrukce budovy byla na stropě sálu objevena historická výmalba, která byla stavebně odkryta. Původně se s žádnou malbou nepočítalo, ale nová situace přinesla nové myšlenky.

Na přání architekta jsme malbu pouze odkryli, konzervovali a ponechali bez barevných retuší a rekonstrukcí. Na stropě se vzájemně prolínají dvě vrstvy malířské výtčiny. Zvolený způsob prezentace není návrat malby do původního stavu, ale kreativní přístup k historii. Nápaditým způsobem vytváří nové souvislosti, probouzí fantazii a vědomí historické kontinuity. Odkrytím fragmentů nástěnných maleb a jejich konzervováním bez dalších zásahů do barevné vrstvy se otevírá prostor pro fantazii. Baví mě i prolínání několika malířských vrstev. Odkrývá to bohatou historii objektu. Restaurování nástěnných maleb je často zároveň i interpretace restaurované malby. Je to interpretace historie, která může fungovat nejen v kavárnách, ale i v luxusních interiérech. Láká mě kombinovat staré a nové, aktualizovat a dávat do nových souvislostí.

Jak moc ovlivňuje tvoji volnou tvorbu to, že jsi tak fyzicky blízko uměleckým historickým dílům?

Učí mě to trpělivosti, úctě k řemeslu a pokoře. Ovlivňuje mě i kontext, ve kterém se nacházím. Například když jsem restauroval na faře v Krnsku, byl jsem ubytovaný v motorestu. Po večerech jsem začal kreslit. Trávil jsem večery v ubytovně s tušovou kresbou, lahví vína a poslechem nahrávek mluveného slova. Nechal jsem svou ruku, ať si dělá, co chce, a nezasahoval jsem do kreslení vědomě. Začaly tak vznikat první intuitivní lineární kresby. Bavilo mě to, a když jsem si zpětně prohlížel celý pokreslený blok, uvědomil jsem si, že fotorealistický obraz namaluje hodně malířů víceméně podobně, ale kresba je jedinečná. Lidská ruka je jedinečná a žádná kresba není stejná. Každá linie vypráví svůj příběh. V jednom bodě začíná, probíhá v čase a na jiném místě končí. Z kreseb vznikla výstava. Další rok jsem maloval štětcové lineární kresby asfaltem na dvoumetrový měděný plech. Když jsem pozoroval štětec, jak při kreslení doslova tancuje po plechu, jakou za sebou zanechává stopu, napadlo mě

na vernisáž výstavy, kde jsem plechy představil, pozvat baletku. Tancovala variaci Cukrové vily z baletu Louskáček a představoval jsem si, jak špičky jejích baletních piškotů zanechávají stopy, které vypadají jako mé kresby, přímo na podlaze galerie. Výstava, na které vystavovala i moje žena Petra své prostorové lineární kresby ze skla, se jmenovala Lineární variace. Hodně mě ovlivnila také stáž během studia na VŠUP. Byl jsem v Rumunsku, seznámil se tam s ikonopisem a navštívil pravoslavné kláštery v oblasti Bukoviny. Zážitek z návštěvy pravoslavných klášterů mě inspiroval k vytvoření černých ikon, stylizovaných do černých siluet se zlaceným pozadím. Nebyly malované, ale vypalované ohněm. Temný kostel, který je plný ikon a zlata, je osvětlován jen mihotavým světlem svíček. Malba na ikonách je ztmavlá a v chabém světle vystupují ze zlatého pozadí jen černé siluety. Světci se stávají nerozpoznatelní, anonymní. Malba ohněm vnáší do obrazu další asociace. Oheň Ducha svatého, který zapaluje i spaluje. V ikonách jsem objevil malířskou formu, která ke mně promlouvá starobylým, ale přesto živým jazykem. Bohužel tomuto jazyku u nás rozumí jen málo lidí a je těžce stravitelný pro většinu nevěřících.

Co ti přináší vlastní tvorba?

Vlastní tvorbu vnímám jako cestu sebepoznání. Pokaždé, když dokončím restaurátorskou zakázku, slibuji si, že už nikdy nebudu restaurovat. Vráťím se do svého ateliéru, znovu ucítím vůni terpentýnu a znovu učiním stejný slib. Jsem malíř, tak budu malovat. V euforii napínám nová plátna a vrhám se do nových obrazů. Zažívám dobrodružství malby a nechávám se překvapovat.

*Malá Štupartská 635/6,
Praha 1*

PODNIKATELSKÁ PLATFORMA
HELAS

BUDUJEME
HRDĚ
ČESKO

respect.
Group